

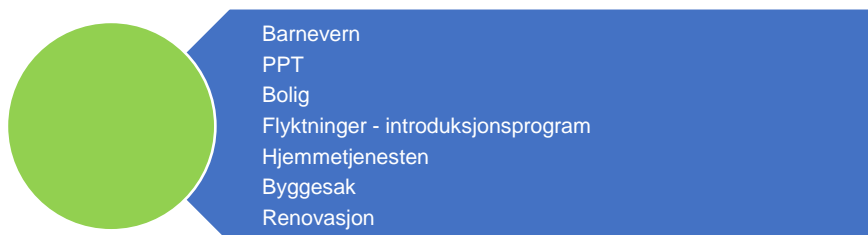
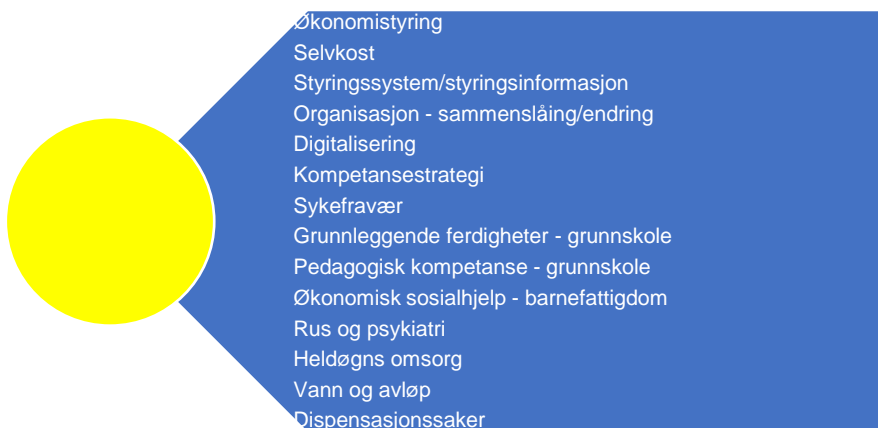
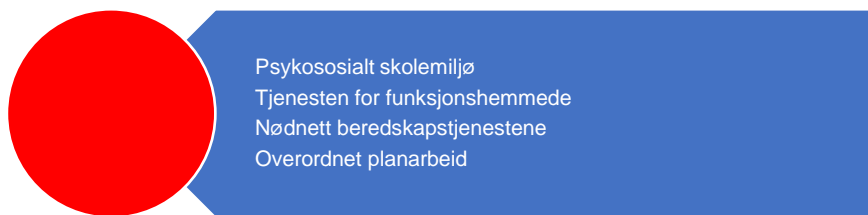
Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Hitra kommune

pr 31.05.2020

OPPSUMMERING

Risikovurderinger knyttet til kommunens eierskap i selskaper er presentert i kapittel 4.3.

INNHOLDSFORTEGNELSE

OPPSUMMERING	2
1 INNLEDNING	6
2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER	8
2.1 Demografiske endringer	8
2.2 Klima, energi og beredskap	8
2.3 Kommunestruktur	9
2.4 Regelverksendringer	10
2.5 Økonomi og kontroll.....	10
2.6 Digitalisering	10
2.7 Risiko – Covid-19	10
3 Hitra KOMMUNE	12
3.1 Utviklingstrekk i Hitra kommune.....	12
3.2 Kommuneorganisasjonen	14
3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn	15
4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING	16
4.1 Kommuneorganisasjonen	16
4.1.1 Økonomi	16
4.1.2 Organisasjon.....	20
4.2 Tjenesteområdene.....	22
4.2.1 Oppvekst	22
4.2.2 Velferd	28
4.2.3 Helse- og omsorgstjenester	31
4.2.4 Teknisk drift	36
4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER.....	41
4.3.1 Eierskapskontroll.....	42
4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper	43
Vedlegg 1 Metode	48
Datagrunnlag	48
Kommunale dokumenter	48
Statistikk.....	48
Eksterne dokumenter	48
Vurderinger.....	48
Vurdering av risiko- og vesentlighet.....	48
Vurdering av metoden	51

Tabell

Tabell 1.	Om Hitra kommune	12
Tabell 2.	Om Snillfjord kommune	13
Tabell 3.	Hitra kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene	15
Tabell 4.	Snillfjord kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene.....	15
Tabell 5.	Økonomisk situasjon Hitra kommune	17
Tabell 6.	Økonomisk situasjon Snillfjord kommune	17
Tabell 7.	Finansiering av driften Hitra kommune	18
Tabell 8.	Finansiering av driften Snillfjord	18
Tabell 9.	Økonomisk internkontroll (Tabell utgifter til tjenesteområder)	19
Tabell 10.	Økonomisk internkontroll Snillfjord	19
Tabell 11.	Sykefravær (data hentes fra KS www.ks.no/fagomrader/statistikk-og-analyse/fravar/sykefravarstall-for-kommuner-og-fylkeskommuner/ tabell 2).....	21
Tabell 12.	Sykefravær Snillfjord	21
Tabell 13.	Oppvekst Hitra	23
Tabell 14.	Oppvekst Hitra	23
Tabell 15.	Oppvekst Snillfjord	24
Tabell 16.	Oppvekst Snillfjord	25
Tabell 17.	Barnevern Hitra	26
Tabell 18.	Barnevern Snillfjord	26
Tabell 19.	Økonomisk sosialhjelp Hitra	28
Tabell 20.	Økonomisk sosialhjelp Snillfjord	28
Tabell 21.	Bolig Hitra	29
Tabell 22.	Bolig Snillfjord	30
Tabell 23.	Helse og omsorg Hitra.....	32
Tabell 24.	Helse og omsorg Snillfjord.....	33
Tabell 25.	Psykiatri og rusomsorg Hitra	34
Tabell 26.	Psykiatri og rusomsorg Snillfjord	34
Tabell 27.	Byggesak Hitra.....	37
Tabell 28.	Byggesak Snillfjord.....	37
Tabell 29.	Eiendomsforvaltning Hitra	38
Tabell 30.	Eiendomsforvaltning Snillfjord	38
Tabell 31.	Vann og avløp Hitra.....	39
Tabell 32.	Vann og avløp Snillfjord	39
Tabell 33.	Renovasjon Hitra.....	40
Tabell 34.	Renovasjon Snillfjord.....	40
Tabell 35.	Eierandeler i IKS og SA.....	42
Tabell 36.	Eierandeler i AS/ASA	42

Tabell 37. Beskrivelse av sannsynlighet	49
Tabell 38. Beskrivelse av konsekvens	49

Figurer

Figur 1. Risikovurdering økonomi	16
Figur 2. Risikovurdering organisasjon	20
Figur 3. Risikovurdering oppvekst	22
Figur 4. Risikovurdering velferd	28
Figur 5. Risikovurdering helse og omsorg	31
Figur 6. Risikovurdering teknisk	36
Figur 7. Risikovurdering eierskap	41
Figur 8. Risikovurdering	50

1 INNLEDNING

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å gi kontrollutvalget og fylkestinget et overordnet verktøy til å velge områder innen fylkeskommunens virksomhet som det kan være aktuelt å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt eller en eierskapskontroll.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og fylkestingets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode.

Kommunelovens § 23-3 forklarer at forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Andre ledd sier at kontrollutvalget minst en gang i valgperioden skal utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunes eller fylkeskommunens virksomhet eller virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurdering er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Kommunelovens § 23-4 omtaler eierskapskontroll, som innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak eller anerkjente prinsipper for eierstyring. På samme måte som for forvaltningsrevisjoner, skal det utarbeides en plan basert på risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Revisjon Midt-Norge SA utarbeider risiko- og vesentlighetsvurderinger ved starten av ny valgperiode og vurderingen oppdateres årlig med nytt tallmateriale og eventuelt nye vurderinger ved behov.

Revisjon Midt-Norge utarbeider risiko- og vesentlighetsanalyser i sine kommuner, inklusive fylkeskommunen. Analysen gjennomføres i samarbeid med oppdragsansvarlig revisor på finansiell revisjon.

Analysen er viktig for at revisorene innen finansiell og forvaltningsrevisjon skal kunne ha forståelse for risikoene i organisasjonen og hvor det er mest behov for å rette oppmerksomheten i revisjonsarbeidet. For forvaltningsrevisjon betyr det at revisor, sammen med kontrollutvalget, effektivt kan konkretisere problemstillinger og gjennomføre undersøkelser målrettet, og der det er mest behov for å gå inn med forvaltningsrevisjon og

eierskapskontroll. Analysen skal ligge til grunn for fylkeskommunens Plan for forvaltningsrevisjon og Plan for eierskapskontroll.

2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER

2.1 Demografiske endringer

Utviklingen i størrelsen på og sammensetningen av befolkningen vil ha betydning for dimensjonering av tjenestetilbud og kommunens inntekter og utgifter. Ifølge Statistisk Sentralbyrås (SSB) hovedalternativ for befolkningsframskrivninger vil befolkningsveksten i Norge flate ut de neste ti årene for deretter å synke videre. Forutsatt at de innenlandske flyttemønstrene vi har sett de siste ti årene fortsetter, viser befolkningsframskrivingene frem mot 2040 at sentrale strøk vil oppleve en vekst i folketallet, mens mange distriktskommuner vil få en nedgang i folketallet. Ifølge SSB innebærer framskrivingene en fortsatt sentralisering, særlig blant unge voksne. Et annet utviklingstrekk er at andelen eldre i befolkningen ventes å øke betydelig. I hovedalternativet til SSB øker andelen av befolkningen som er 70 år og eldre fra 12 prosent i 2018 til 21 prosent i 2060. Økningen er spesielt sterk blant de som er 80 år eller eldre. Ifølge SSB vil aldringen bli klart sterkest i distriktene. Aldringen i distriktene vil forsterkes ved at unge mennesker i fruktbar alder flytter mot byen og at barna deres også i større grad vil bli født i sentrale strøk. Når de eldre samtidig blir igjen på bygda, vil mer enn hver tredje innbygger i en del distriktskommuner ha passert 70 år i 2040. Endringer i befolkningens størrelse og sammensetning kan være vanskelig å fange opp i den kommunale planleggingen. Kommuner som forholder seg passivt til framskrivninger av kommunens befolkning løper en risiko for å bli ute av stand til å tilby riktige tjenester, i riktig omfang til riktig tid.

2.2 Klima, energi og beredskap

Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. Fysisk risiko dreier seg om kostnader forbundet med fysisk skade som følge av klimaendringer (f.eks. mer ekstremvær, flom og ras). Overgangsrisiko dreier seg om samfunnsmessige konsekvenser som følge av endringer i politikk/reguleringer og teknologi når verden skal omstilles til et lavutslippssamfunn. Ansvarsrisiko handler om muligheten for erstatningskrav og søksmål knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger relatert til klimapolitikk eller klimaendringer. Ansvarsrisiko kan f.eks. være relevant i sammenheng med kommunenes ansvar for klimatilpasning, velfungerende avløpsnett og håndtering av overvann. Den samlede klimarisikoen vil på direkte eller indirekte vis kunne påvirke befolkningsutvikling, sysselsetting/næringsutvikling, skatteinntekter, verdi av eiendom/infrastruktur og derigjennom få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens generelle attraktivitet for næringsliv og beboere. Klimarisiko har også betydning

for energiforsyning og beredskap. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale planleggingen på alle tjenesteområder og nivåer. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

2.3 Kommunestruktur

I en kommunesammenslåing ligger det et stort potensial for endring og utvikling. Det vil være en utfordring for kommunene å utnytte dette mulighetsrommet fullt ut, samtidig som at de får til en god overgang fra to kommuner til én. Organisasjonsendringen i seg selv kan være en utfordring, og det er viktig å sikre gode løsninger både på systemnivå og individnivå. Den nye kommunen skal gjerne ha nye systemer og verktøy, reglement og retningslinjer, og kommunens forhold til eksterne endrer seg gjerne. Dette gjelder for eksempel avtaler og anskaffelser, men også endrede sammensetninger i interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. Slike endringer gjelder også for tilgrensede kommuner som ikke er en del av en sammenslåing, men samarbeider med en eller flere sammenslåingskommuner. Det kan være flere grunner til sammenslåing mellom kommuner. I noen tilfeller kan det være slik at en eller flere av kommunene som slås sammen historisk har kjøpt tjenester, og i den nye kommunen må disse tjenestene bygges opp fra grunnen av. For kommuner som slår seg sammen og de som ikke gjør det foreligger det gjerne en endring i størrelsen på statlige midler som tilfaller kommunen.

Kommunereformen fører til at færre bor i kommuner under 10 000 innbyggere fra 2020, og flere vil bo i kommuner med over 50 000 innbyggere.¹ Uavhengig av kommunereformen har det også skjedd en demografisk endring hvor flere flytter til tettbygde strøk og færre bosetter seg i spredtbygde strøk, og utkantkommuner gjerne får en større andel eldre sammen med begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper.

Mange mindre kommuner har utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse og ressurser for å levere gode tjenester. Kommunene har gjerne for få innbyggere og brukere til å kunne etablere fagmiljø. De mindre kommunene er under et økt press som følge av befolkningsnedgang, færre barn og flere eldre, reduserte overføringer til kommuner som ikke sammenslås med andre, nye oppgaver og økte krav gjennom for eksempel bemanningsnormer og lignende.²

---

¹ KS, 'Status Kommune 2019', 2019 <<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/demokrati-og-styring/lokaldemokrati/010419-KS-status-kommune-2019.pdf>>.

² Hentet fra <https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/3455.pdf> (skriv ordentlig kildeføring hvis vi skal bruke dette)

Mange mindre kommuner er avhengige av samarbeid med andre kommuner for å kunne yte gode tjenester. Samarbeid kan eksempelvis skje gjennom å etablere interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. I vertskommunesamarbeid kan man se at for kommuner som ikke er vertskommuner, forsvinner arbeidsplasser ut av kommunen.

2.4 Regelverksendringer

En lovendring kan innebære en risiko. Ny kommunelov er fullt ut gjeldende fra 2020 samt nye forskrifter eksempelvis internkontrollforskrift. Endringer i forvaltningslov og arkivlov, som er to sentrale lover for norske kommuner, forventes å komme i 2020. I tillegg kan vi også trekke fram lovendringer og endringer i annet regelverk som berører de to store sektorene oppvekst og helse og omsorg.

2.5 Økonomi og kontroll

Kommunenes handlingsrom bestemmes av flere forhold, og endringer i inntektssystemet med blant annet rammeoverføringer, inntekts-, formues- og eiendomsskatt kan få stor betydning for kommunens økonomi og mulighet for å utføre pålagte oppgaver.

Det er risiko knyttet til om kommunen har betryggende internkontroll og om kvalitetssystem er egnet, tatt i bruk og blir brukt. Nye regler innenfor personvern påvirker utøvelsen av noen oppgaver. Det er kontinuerlige endringer innenfor bruken av datasystemer og digital dialog, som kan endre måten oppgaver utføres på og som krever kompetanse både for å ta i bruk nye løsninger og drifte dem.

Offentlige anskaffelse trekkes også fram som et risikoområde blant annet fordi regelverket oppleves som komplisert og vanskelig.

2.6 Digitalisering

Bruken av IKT og digitalisering endrer utførelsen av oppgaver og gir i mange sammenhenger en effektiviseringsgevinst. Mange kommuner jobber med ulike digitaliseringsprosjekter eksempelvis innbyggerdialog og velferdsteknologi. Denne digitalisering fører til utvikling og endring av måten oppgaver utføres på, det gir nye risikoer i forhold til at man forutsetter at teknologien fungerer og et stort flertall av slike systemer berører personvern og behandling av sensitive personopplysninger.

2.7 Risiko – Covid-19

Kommunene er sterkt påvirket av den pågående pandemien. Dette gjelder i særlig grad helse- og omsorgstjenestene, og tjenester innen oppvekst. Smitteverntiltak og behandling av syke personer påvirker den ordinære tjenesteytingen i stor grad. Det er lite faktakunnskap om virkningen for de enkelte tjenestene, men det er uttrykt bekymring for kapasiteten i helse og

omsorg, evnen til å beskytte personer i risikogruppene, konsekvensene av nedstenging av barnehager og skoler, og evnen til å fange opp utsatte barn og unge i perioden. I tillegg må det tas høyde for at begrensninger på ferdsel og begrensninger for antall personer som kan samles, vil ha konsekvenser for kommunens næringsliv. Det vil være vanskelig å ta stilling til alle mulige konsekvenser for kommunen som følge av Covid-19 på det nåværende tidspunkt.

3 HITRA KOMMUNE

3.1 Utviklingstrekk i Hitra kommune

Tabell 1. Om Hitra kommune

Nøkkeltall	Kommune (Hitra)			Kostragruppe 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Innbyggere (antall)	4648	4694	4720		
Fødte per 1000 innbyggere (per 1000)	11,4	9,8	10	11,7	9,7
Døde per 1000 innbyggere (per 1000)	9,3	9,6	10,2	14	7,9
Netto innflytting (antall)	-21	45	27	-511	18435
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	9,8	9,6	10	13,1	10,6
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	61,8	63,3	61	89,3	61,5
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	1,1	1	..	0	0
Andel uførepensjonister 16-66 år (prosent)	11,5	11,9	..	0	0
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	1,7	1,4	1,5	1,8	1,4
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	20	20,7	21,1	17	15,9
Forventet levealder ved fødsel, kvinner (år)	84	..	..	..	..
Forventet levealder ved fødsel, menn (år)	80,1	..	..	..	..
Innbyggere som bor i tettsteder per 1.1. (antall)	1317	1321	1407	96476	3690843
Reisetid til kommunesenteret (minutter)	..	..	12	..	..
Pendler ut av bostedskommunen (antall)	..	..	403	..	..

Hitra kommune har befolkningsvekst. Fødsels- og dødstallene går omtrent i balanse, og det kan se ut til at veksten i befolkningen i all hovedsak skyldes positiv netto innflytting. Dette i motsetning til øvrige kommuner i Kostragruppe 3, som i sum opplever en fraflytting. Vi ser også at Hitra kommune har en vesentlig høyere andel innvandrerbefolkning sammenlignet med Kostragruppen og landet for øvrig. Tabellen viser også at et stort antall personer pendler ut av kommunen for å arbeide.

Tabell 2. Om Snillfjord kommune

Nøkkeltall	Kommune (Snillfjord)			KOSTRA-gruppe	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Innbyggere (antall)	987	999	968		
Fødte per 1000 innbyggere	9,1	9	3,1	13,4	9,7
Døde per 1000 innbyggere	10,1	8	9,3	20,6	7,9
Netto innflytting (antall)	6	11	-25		
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	8,9	8,3	7,7	16	10,6
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	52	52,9	57,5	108,5	61,5
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	..	..	..	0	0
Andel uførepensjonister 16-66 år (prosent)	14	12,8	..	0	0
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	0,5	0,9	..	1,7	1,4
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	8,4	11,1	11,1	17,7	15,9
Forventet levealder ved fødsel, kvinner (år)	84	..	..	..	..
Forventet levealder ved fødsel, menn (år)	80,1	..	..	..	..
Innbyggere som bor i tettsteder per 1.1. (antall)	0	0	0		
Reisetid til kommunesenteret (minutter)	..	..	..	..	..
Pendler ut av bostedskommunen (antall)	..	..	223	..	..

Snillfjord kommune har hatt befolkningsnedgang siste år. Kommunen har lavere fødselstall og høyere dødstall enn landet for øvrig. Kommunen har lav arbeidsledighet. Det er en relativt lav andel innvandrere i kommunen, sammenlignet med like kommuner og landet for øvrig. Tabellen viser også at et stort antall personer pendler ut av kommunen for å arbeide.

3.2 Kommuneorganisasjonen

Ingjerd Astad er kommunedirektør i Hitra kommune. Sentraladministrasjonen består av kommunedirektør, tre kommunalsjefer og en controller. En av kommunalsjefene innehar samtidig stillingen som assisterende kommunedirektør. I tillegg inngår personalsjef, kommunikasjonssjef, økonomisjef og kommuneplanlegger i rådmannens ledergruppe. Ledergruppa bistår rådmannen i den strategiske ledelsen av kommunen, og kommunalsjefene er ledere for sine sektorer; Oppvekst, Helse og omsorg, Plan-, landbruk-, miljø- og brann.

Kommunedirektøren har et eget sekretariat som inneholder funksjonene:

- Politisk sekretær
- Personalsjef
- Økonomisjef
- Kommuneplanlegger
- Kommunikasjonssjef

Kommunen har følgende kommunalavdelinger:

- Oppvekst
- Helse og omsorg
- Plan, landbruk, miljø, brann og feiing
- Kultur
- Drift og eiendom
- Vann, avløp- og renovasjon

Kommunalavdelingene produserer tjenester til kommunens kunder. Kommunens kunder kan for eksempel være innbyggere, lag og foreninger, bedrifter, turister og studenter.

3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn

I tabellene under finnes oversikt over gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller.

Tabell 3. Hitra kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene

Område	Type kontroll/ tilsyn	År
Forebyggende innsats for barn og unge	Forvaltningsrevisjon	2016
Oppføring av driftshall	Undersøkelse	2016
Hamos forvaltning IKS	Selskapskontroll	2016
Kvalitet i grunnskolen	Forvaltningsrevisjon	2017
Saksbehandling bo- og driveplikt	Forvaltningsrevisjon	2018
Oppfølging av kommunestyresak 220/06	Undersøkelse	2019

Tabell 4. Snillfjord kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene

Område	Type kontroll/ tilsyn	År
Forvaltning av utleieboliger	Forvaltningsrevisjon	2015
Hamos forvaltning IKS	Selskapskontroll	2016
Snillfjord omsorgssenter	Forvaltningsrevisjon	2017

4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifisere områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer at behovet ligger på et middels nivå, mens grønn farge indikerer et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

4.1 Kommuneorganisasjonen

Figur 1 er en oppsummering av risikovurderingene som er gjort relatert til økonomi og i fortsettelsene presenteres bakgrunnen for vurderingene.

Figur 1. Risikovurdering økonomi

4.1.1 Økonomi

Økonomi i kommunen

Netto driftsresultat er det beste bildet av hvor sunn økonomien er, og netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter bør over tid være over 1,75 % etter anbefaling fra fylkesmannen. Dette nøkkeltallet vil svinge over tid. Netto driftsresultat sier noe om hvor mye kommunen kan sette av til fond og evt. må bruke av tidligere års avsetninger i fond for å saldere/dekke underskudd i driften. Rådmannen har i forslag til Handlings- og økonomiplan foreslått en handlingsregel for netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene på 0,5 %.

Tabell 5. Økonomisk situasjon Hitra kommune

Nøkkeltall	Kommune (Hitra)			KOSTRA-gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,1	8,4	-1,4	-0,6	1,2
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter	0,6	3	0,3	0,7	0,9
Arbeidskapital ex, premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	47,2	40,9	34,3	18,7	19,1
Netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter	71,6	52,2	101,2	63,3	60,2
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter	178,3	155,5	160,1	102,1	102,6
Frie inntekter per innbygger (kr)	61278	57327	59054	69096	57297
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter	11,3	15,1	12,2	10,2	10,4
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter	19,3	12,7	14,2	14,6	16,2
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer	23	-28,2	2	19	11,8

Tabell 6. Økonomisk situasjon Snillfjord kommune

Nøkkeltall	Kommune (Snillfjord)			KOSTRA-gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,0	11,3	-11,3	0,9	1,2
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter	0,1	1,0	-2,7	1,0	0,9
Arbeidskapital ex, premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	18,2	22,4	7,4	25,8	19,1
Netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter	18,3	..	..	37,5	60,2
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter	68,8	74,0	99,9	91,6	102,6
Frie inntekter per innbygger (kr)	76618	76950	84387	75247	57297
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter	5,8	18,4	8,8	12,1	10,4
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter	16,1	28,7	32,2	20,6	16,2
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer	13,1	10,9	30,1	24,1	11,8

Det er vanskelig å predikere hvordan den økonomiske utviklingen vil bli i nye Hitra kommune. Vi ser at netto driftresultat varierer både i gamle Hitra og gamle Snillfjord. I tillegg ser vi at Hitra har høy andel langsiktig gjeld, noe som også er påpekt av rådmannen i Handlings- og økonomiplan 2020-2023. Det er vedtatt handlingsregler hvor målet er å stabilisere og begrense lånefinansierte investeringer i planperioden. På inntektssiden budsjetterer kommunen inntekter fra Havbruksfondet og det er vedtatt gebyrøkninger på selvkostområder fra 2020.

Tabell 7. Finansiering av driften Hitra kommune

Nøkkeltall	Kommune (Hitra)			KOSTRA-gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andre driftsinntekter, ekskl, mva-kompensasjon	19	16,5	18,7	14	11,8
Andre statlige tilskudd til driftsformål	1,6	13,1	3,7	4,1	3,7
Brutto inntekt fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, ekskl, mva-kompensasjon	0	0	0	3,5	0,5
Eiendomsskatt totalt	2,9	2,8	3	5,7	3,2
- herav Eiendomsskatt annen eiendom	2,9	2,8	3	4,5	1,5
- herav Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer	0	0	0	1,2	1,7
Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	2,2	2,2	2,6	2,6	2,1
Rammetilskudd	36,8	30	31,6	32,5	30,8
Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet	13,4	13,2	15,7	16,6	14,4
Skatt på inntekt og formue inkludert naturressursskatt	24	22,3	24,8	24,6	34
- herav Naturressursskatt	0	0	0	1,8	0,3

Tabell 8. Finansiering av driften Snillfjord

Nøkkeltall	Kommune (Snillfjord)			KOSTRA-gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andre driftsinntekter, ekskl, mva-kompensasjon	11,6	31,6	18,4	13,2	11,8
Andre statlige tilskudd til driftsformål	1,3	0,2	0,5	4,9	3,7
Brutto inntekt fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, ekskl, mva-kompensasjon	0	0	0	1,1	0,5
Eiendomsskatt totalt	1,3	1,1	2,8	3,5	3,2
- herav Eiendomsskatt annen eiendom	1,3	1,1	2,8	1,8	1,5
- herav Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer	0	0	0	1,8	1,7
Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	2,5	2,5	3	2,4	2,1
Rammetilskudd	47,8	36	41,5	41,5	30,8
Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet	12,9	10,5	11	13,5	14,4
Skatt på inntekt og formue inkludert naturressursskatt	22,6	18	22,6	20,7	34
- herav Naturressursskatt	0	0	0	0,5	0,3

Finans

Rente- og avdragsbelastningen øker i handlingsperioden. I planperioden baseres beregnet rente- og avdragsbelastning på investeringene i kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett for 2019 – 2022 og nye investeringer i handlings- og økonomiplan for 2020-2023.

Økonomisk internkontroll

Av tabellene under ser vi at Hitra har hatt økende utgifter til politisk styring, mens utgifter til kontroll og revisjon ligger på samme nivå som sammenlignbare kommuner, og litt over landet for øvrig.

Tabell 9. Økonomisk internkontroll (Tabell utgifter til tjenesteområder)

Nøkkeltall	Kommune (Hitra)			KOSTRA-gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andel av totale utgifter for politisk styring	1,6	2,2	2,6	1,3	0,8
Andel av totale utgifter for kontroll og revisjon	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2

Tabell 10. Økonomisk internkontroll Snillfjord

Nøkkeltall	Kommune (Hitra)			KOSTRA-gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andel av totale utgifter for politisk styring	1,9	-4,3	1	1,5	0,8
Andel av totale utgifter for kontroll og revisjon	0,5	0,5	0,5	0,4	0,2

Offentlige anskaffelser

Regelverket for offentlige anskaffelser oppleves ofte krevende av kommunene. Anskaffelser under terskelverdiene blir en del av forenklet etterlevelsesk kontroll i 2020.

4.1.2 Organisasjon

I figur tre er risikovurderingen innenfor området organisasjon oppsummert og under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 2. Risikovurdering organisasjon

Organisering

I handlings- og økonomiplan videreføres flere organisatoriske mål, blant annet:

1. Gjennomgå og forbedre kommunens styringssystem (Kommuneplan – Handlings og økonomiplan – Årshjul) slik at det blir et operativt verktøy for kvalitetsutvikling.
2. Gjennomføre digitale endringer (Digital transformasjon) i tråd med kravene i strategidokumentet «Én digital offentlig sektor» Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025.
3. Utarbeide et system for en overordnet kompetansestrategi for kommunen.

Dette signaliserer utfordrings-/forbedringsområder for kommunen, og representerer dermed også risikoer for at både styringssystem, digital utvikling og kompetanseutvikling kan være områder som har vesentlige svakheter.

Nye Hitra kommune er en sammenslåing av gamle Hitra og deler av Snillfjord kommune. Dette medfører nødvendigvis visse organisatoriske endringer for ansatte. Omfanget av utfordringer utgjør ikke noen vesentlig risiko, da antallet ansatte som overføres til nye Hitra fra Snillfjord kommune er beskjedent.

Kommuneloven innfører nye internkontrollbestemmelser. Flere av særlovgivningens bestemmelser for internkontroll justeres til fordel for generalbestemmelsen i Kommuneloven. Dette kan representere en risiko for at internkontrollen på tjenesteområdene endres og i verste fall svekkes.

Helse miljø og sikkerhet (HMS)

Hitra hadde i 2019 et lavere samlet sykefravær enn gjennomsnittet for norske kommuner. De to foregående årene lå kommunen på et samlet sykefravær på godt over 12 %. I Snillfjord har det samlede sykefraværet ligget under landsgjennomsnittet, men i 2019 økte dette til 13%. For begge de gamle kommunene er det pleie og omsorg som har det høyeste sykefraværet. Dette representerer både en organisatorisk og en økonomisk risiko for kommunen.

Tabell 11. Sykefravær (data hentes fra KS www.ks.no/fagomrader/statistikk-og-analyse/fravar/sykefravarstall-for-kommuner-og-fylkeskommuner/ tabell 2)

Nøkkeltall	Hitra			Kommuner samlet
	4.kvartal 2016-3. kvartal 2017	2.kvartal 2017-1. kvartal 2018	4. kvartal 2018 3.kvartal 2019	4. kvartal 2018 3.kvartal 2019
Samlet sykefravær	12,37	12,70	9,49	9,83
Legemeldt sykefravær	10,98	11,37	8,14	8,49
Sykefravær undervisning	9,01	9,83	9,51	8,69
Sykefravær barnehager	15,19	14,87	8,40	12,24
Sykefravær helse, pleie og omsorg	14,27	16,09	11,77	11,01

Kilde: KS

Tabell 12. Sykefravær Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			Kommuner samlet
	4.kvartal 2016-3. kvartal 2017	2.kvartal 2017-1. kvartal 2018	4. kvartal 2018 3.kvartal 2019	4. kvartal 2018 3.kvartal 2019
Samlet sykefravær	8,36	9,30	13,00	9,83
Legemeldt sykefravær	7,49	8,35	12,12	8,49
Sykefravær undervisning	11,31	15,09	13,72	8,69
Sykefravær barnehager	..	..	..	12,24
Sykefravær helse, pleie og omsorg	7,23	7,63	17,57	11,01

Etikk og varsling

Hitra kommune har etiske retningslinjer vedtatt i 2012, og som inkluderer rutiner for varsling. Nye Hitra kommune har ikke vedtatt slike retningslinjer eller reglement.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

Handlings- og økonomiplan signaliserer utfordringer knyttet til datalagring og håndtering av ulike arkiv. Det arbeides også med bedre digitale kartsystem. Fra andre kommuner er det kjent at kommunesammenslåing også vil kunne utfordre saksbehandlingssystemer og arkiv. Med opprettelsen av ny kommune skal arkiver avsluttes og nye opprettes, og kommunen har signalisert etterslep på dette arbeidet.

Risiko- og sårbarhetsanalyser

Nye Hitra kommune har utarbeidet og behandlet kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse (KS sak 12/20).

4.2 Tjenesteområdene

4.2.1 Oppvekst

I figur 4 er risikovurderingen innenfor oppvekst oppsummert og i fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 3. Risikovurdering oppvekst

Opplæring

Tabell 13. Oppvekst Hitra

Nøkkeltall	Hitra			KOSTRA -gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andel elever med spesialundervisning	12,2	6,6	5,8	9,1	7,8
Gruppestørrelser	13,0	11,9	11,4	11,7	15,8
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	39,2	39,4	38,9	41,2	41,7
Mestringsnivå 3-5 NP: regning 8, trinn	72,1	70,5	56,3	64,3	68,7
Mestringsnivå 3-5 NP: lesing 8, trinn	61,4	76,2	77,1	73,1	75
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning, med pedagogisk utdanning	82,4	75,3	81,4	83,9	86,7
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning, uten pedagogisk utdanning	8,2	10,6	10,5	5,6	5,3
Andel lærere med videregående utdanning eller lavere	9,4	..	8,1	10,5	7,9

Andelen elever med spesialundervisning i Hitra kommune er godt under det nasjonale gjennomsnittet og snittet for sammenlignbare kommuner. Skolene i kommunen opererer med ca 11,5 elever pr lærer, og dette er høyere lærertetthet enn både kostragruppen og landet for øvrig. Gjennomsnittlige grunnskolepoeng er vesentlig lavere enn sammenlignbare kommuner og landet. Andelen elever som scorer godt på de nasjonale prøvene i lesing er høyere enn snittet for kostragruppen og resten av landet, mens andelen som scorer godt i regning er vesentlig mye lavere enn snitte for andre kommuner og landet. Hitra kommune har en lavere andel lærere med pedagogisk kompetanse sammenlignet med like kommuner og landet for øvrig.

Tabell 14. Oppvekst Hitra

Nøkkeltall	Hitra			KOSTRA -gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	84,3	84,2	90,9	92,6	92,4
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	39,5	37,5	43,2	38,8	41,5
Andel barn, eksklusive minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kommunale barnehager (prosent)	2,5	1,4	3,2	3,4	3,9
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	77,9	72,4	82,5	89	86,3
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	11,9	12,7	13,3	11	14,3
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	141381	152243	167222	182228	163025

Det er færre barn i aldersgruppen 1-5 år som går i barnehage i Hitra kommune enn i landet for øvrig. Kompetansen i barnehagene i kommunen er høyere enn snittet for sammenlignbare kommuner. Det kan se ut til at Hitra i mindre grad enn øvrige kommuner lykkes i å få minoritetsspråklige barn til å gå i barnehage. Driftsutgiftene til barnehagene ligger omtrent på samme nivå som landsgjennomsnittet og lavere enn kostragruppen.

Tabell 15. Oppvekst Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			KOSTRA -gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andel elever med spesialundervisning	9,9	5,9	4,2	9,2	7,8
Gruppestørrelser	9,6	8,8	7,7	12,4	15,8
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	:	44,6	43	41,8	41,7
Mestringsnivå 3-5 NP: regning 8, trinn	:	:	:	65,2	68,7
Mestringsnivå 3-5 NP: lesing 8, trinn	:	:	:	71,4	75
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning, med pedagogisk utdanning	66,7	72,2	:	87,1	86,7
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning, uten pedagogisk utdanning	:	0	0	5,6	5,3
Andel lærere med videregående utdanning eller lavere	:	:	0	7,3	7,9

Andelen elever med spesialundervisning i Snillfjord kommune er synkende og godt under landsgjennomsnittet i 2019. Skolene i kommunen opererer med synkende gruppestørrelse og relativt få elever pr lærer, både sammenlignet med kostragruppen og landet for øvrig. Gjennomsnittlige grunnskolepoeng er høyere enn sammenlignbare kommuner og landet, mens resultatene fra de nasjonale prøvene i lesing og regning ikke er rapportert siste tre år. Lærerne i Snillfjord kommune kan synes å ha vesentlig svakere kompetanse enn sammenlignbare kommuner og landet for øvrig.

Tabell 16. Oppvekst Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			KOSTRA -gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	88	91,5	96,2	89,5	92,4
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	43	32,3	32,7	41,9	41,5
Andel barn, eksklusive minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kommunale barnehager (prosent)	0	:	:	3,7	3,9
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	:	83,3	116,7	85,3	86,3
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	9,7	11,3	11,3	9,7	14,3
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	154940	170203	228396	177698	163025

Det er økende andel barn i aldersgruppen 1-5 år som går i barnehage i Snillfjord, og to siste år har andelen vært høyere enn i sammenlignbare kommuner. Kompetansen i barnehagene i kommunen er vesentlig svakere enn snittet for sammenlignbare kommuner. Andelen minoritetsspråklige barn i barnehagene er usikker for 2019, men er trolig noe under landssnittet. Driftsutgiftene til barnehagene har økt og er i 2019 veldig mye høyere enn snittet for kostragruppen og landsgjennomsnittet.

Rådmannen peker i handlings- og økonomiplan på at det er et potensiale for å bedre rutiner innen psykososialt skolemiljø, da man har tilfeller av mobbing, trusler og krenkende atferd.

PPT

Hitra kommune har vært vertskommune for interkommunal PP-tjeneste som har favnet gamle Snillfjord kommune. Omfanget av spesialundervisning er lavere enn for sammenlignbare kommuner og landet for øvrig.

Barnevern

Hitra kommune har reetablert egen barneverntjeneste etter å ha samarbeidet med Frøya kommune over en periode. I følge handlings- og økonomiplan synes tjenesten å ha et økt tilfang av meldinger. Tallene viser at det er en større andel barn i kommunen er omfattet av undersøkelser og tiltak enn gjennomsnittet for landet. Det er nasjonalt kommet indikasjoner på at Covid-19 pandemien har konsekvenser for tjenester som håndterer utsatte barn og unge. Det arbeides for å etablere egen barne- og familietjeneste i den nye kommunen. Revisor har ikke spesifikk informasjon om situasjonen for barneverntjenesten på Hitra pt.

Tabell 17. Barnevern Hitra

Nøkkeltall	Hitra			KOSTRA -gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	7734	7252	9053	11086	8387
Barn med melding ift, innbyggjarar 0-17 år (prosent)	8,5	9,9	5,4	5,5	4,6
Barn med barnevernstiltak ift, innbyggjarar 0-22 år (prosent)	4,7	6	4,8	5,2	3,8
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	19,1	25,6	26,3	18,3	19,2
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	5,7	6,7	7,5	6,1	5,0
Andel meldinger i alt som behandles innen 7 dager	100	99	98,2	98,1	99,1
Andel meldinger som går til undersøkelse innen 7 dager	93,1	98	87,5	80,6	79,4

Tabell 18. Barnevern Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			KOSTRA -gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	10657	8008	8551	8631	8387
Barn med melding ift, innbyggjarar 0-17 år (prosent)	3,9	3,4	2,8	4,6	4,6
Barn med barnevernstiltak ift, innbyggjarar 0-22 år (prosent)	6,3	6,2	4,4	4,5	3,8
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	10,7	12,3	7,1	18,7	19,2
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	8,4	7,3	8,0	5,6	5,0
Andel meldinger i alt som behandles innen 7 dager	100,0	100,0	100,0	99,0	99,1
Andel meldinger som går til undersøkelse innen 7 dager	77,8	33,3	71,4	83,0	79,4

Andelen barn med melding til barnevernet varierer noe i Snillfjord, men ligger under både kostragruppen og landet for øvrig siste to år. Andelen barn med tiltak fra barneverntjenesten er noe lavere enn sammenlignbare kommuner og resten av landet. Det er i snitt synkende antall barn med undersøkelse/tiltak pr årsverk i tjenesten, og tjenesten håndterer i snitt færre undersøkelser/tiltak pr årsverk enn landet for øvrig. Det kan synes som barneverntjenesten har færre fagutdannede enn sammenlignbare kommuner og landet. Alle meldinger blir behandlet innen 7 dager, og det er en varierende andel meldinger som går til undersøkelse. Barneverntjenesten i Snillfjord har varierende driftsutgifter, og plasserer seg i 2019 mellom snittet for sammenlignbare kommuner og landet.

Voksenopplæring

Hitra har egen voksenopplæring som har som hovedoppgave å håndtere Introduksjonsprogrammet på vegne av kommunen. Dette gjelder språkopplæring, arbeidsrettet praksis og bosetting. Tjenesten samarbeider med Dalpro AS om blant annet språkkurs for arbeidsinnvandrere.

Kultur/ barne- og ungdomstiltak

Kulturskolen har pr. i dag 6 lærere, 5 i hel stilling og 1 deltidsansatte i 60 % stilling. Stillingene ved kulturskolen er besatt av kvalifisert personale. Pr. 1. oktober 2019 er det registrert 115 elever i kulturskolen med til sammen 141 elevplasser.

Ungdomsbasen er f.o.m. høsten 2018 styrket med en egen stilling som klubbleder. Basen holder åpent 4 dager pr. uke, mandag til torsdag fra kl. 14:30 – 18:00 med tilsammen 14,0 timer åpningstid. Basen er først og fremst et sted hvor ungdommene møtes for å være sosiale med hverandre etter skoletid.

Hitra kino hadde i 2018 totalt 7.306 besøkende fordelt på 272 forestillinger. Besøktallet er det høyeste som noen gang har vært registrert på kinoen. Det ble innført 5 kinoforestillinger pr. uke f.o.m. høsten 2017, med 2 barne- og 3 voksenforestillinger pr. uke. (onsdag, fredag og søndag).

Biblioteket er i dag plassert i Hitra kultursenter (fra 2013) og har åpent 6 dager pr. uke. Ukentlig åpningstid er på 39 timer. Hitra bibliotek har en oppdatert samling, og tiltalende lokaler. Biblioteket satser på digitalisering og leseglede.

4.2.2 Velferd

I figur 5 er risikovurderingen innenfor velferd oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen

Figur 4. Risikovurdering velferd

Økonomisk sosialhjelp

Tabell 19. Økonomisk sosialhjelp Hitra

Nøkkeltall	Hitra			KOSTRA-gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Sosialhjelpsmottakere (antall)	123	144	147	3164	116032
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	70	85	94	1805	58573

Tabell 20. Økonomisk sosialhjelp Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			KOSTRA-gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Sosialhjelpsmottakere (antall)	12	10	11	1291	116032
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	..	..	..	923	58573

Omfanget av økonomisk sosialhjelp i Hitra kommune er økende med hensyn til antall mottagere. Tilsvarende er antallet barn i familier som mottar sosialhjelp økende. Utviklingen i arbeidsmarkedet som følge av Covid-19 pandemien vil trolig også ha innvirkning på omfanget av økonomisk sosialhjelp.

Bolig

Tabell 21. Bolig Hitra

Nøkkeltall	Hitra			KOSTRA -gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	134	148	173	3497	95871
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	29	32	37	33	21
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	2077	1105	2826	1101	1553
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	5638	6992	8217	10748	9535
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	4	8	11	17	27
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	3,4	4	3,8	2,6	1,4
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (antall)	14,8	13,0	12,5	12,8	13,4

Hitra kommune har et økende antall kommunale boliger, og høyere investeringsutgifter til boligformål sammenlignet med andre kommuner. Av de som søker kommunal bolig så er det omkring 10 % som får avslag, noe som er lavere enn sammenlignbare kommuner og landet. Ordningen med startlån brukes i større grad enn i sammenlignbare kommuner og landet for øvrig. Omfanget av husbankfinansiering er på nivå med sammenlignbare kommuner og landet.

Tabell 22. Bolig Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			KOSTRA -gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	25	..	30	1744	95871
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	25	..	31	34	21
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	8354	16272	8945	2431	1553
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	24600	..	14967	12029	9535
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	..	..	0	26	27
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	:	:	4,1	2,8	1,4
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (antall)	:	:	4,1	13,3	13,4

Snillfjord kommune har et økende antall kommunale boliger, og høye investeringsutgifter til boligformål sammenlignet med andre kommuner. Av de som søker kommunal bolig så er det ingen som får avslag. Ordningen med startlån brukes i større grad enn i sammenlignbare kommuner og landet for øvrig. Omfanget av husbankfinansiering er godt under sammenlignbare kommuner og landet.

Flyktninger

Kommunen har vedtak om å ikke bosette flyktninger i perioden 2019 – 2020. Dette har som konsekvens at tjenesten gradvis bygges ned etter hvert som deltakere fases ut av introduksjonsprogrammet.

4.2.3 Helse- og omsorgstjenester

I figur 6 er risikovurderingen innenfor helse- og omsorgstjenester oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 5. Risikovurdering helse og omsorg

Tabell 23. Helse og omsorg Hitra

Nøkkeltall	Hitra			Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2018	2019
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	78	80	80	76	78
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	39	41	..	32	..
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	29	31	..	48	..
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	13	12	..	12	..
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	100	100	100	90	91
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	4,69	3,9	0	0.67	0
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	343	320	348	306	314
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,6	0,58	..	0.56	..
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	16	17	17	11	11
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	11	11	11	10	10
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	62	38	48	42	44

Hitra kommune er over landsgjennomsnittet når det gjelder helsefaglig utdanning innen omsorgstjenesten i 2019. Andelen brukere av hjemmetjenester er økende og i 2018 over landsgjennomsnittet. Andelen brukere av sykehjem er på nivå med resten av landet. Andelen beboere med brukertilpassede enerom med tilgang til eget bad/WC 100 % og godt over landsgjennomsnittet. Årsverk pr bruker av omsorgstjenester er over landsgjennomsnittet. Tilgangen på lege er godt over landsgjennomsnittet, mens tilgangen på fysioterapeut er på nivå med øvrige kommuner. Årsverk i helsestasjons-/skolehelsetjenesten har variert, men er pt over landsgjennomsnittet. Rådmannen oppgir kapasitetsutfordringer innen heldøgns omsorg.

Tabell 24. Helse og omsorg Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			Landet uten Oslo	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2018	2019
Andel brukerretnede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	77	72	87	76	78
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	25	34	..	32	..
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	18	20	..	48	..
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	21	29	..	12	..
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	90	90	89	90	91
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0	0	0	0.67	0
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	448	484	497	306	314
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,73	0,72	..	0.56	..
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	11	10	10	11	11
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	8	8	9	10	10
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	14	16	17	42	44

Snillfjord kommune godt over landsgjennomsnittet når det gjelder helsefaglig utdanning innen omsorgstjenesten i 2019. Andelen brukere av hjemmetjenester er økende og i 2018 over landsgjennomsnittet. Andelen brukere av sykehjem er betydelig høyere enn resten av landet. Andelen beboere med brukertilpassede enerom med tilgang til eget bad/WC er likt med landsgjennomsnittet. Årsverk pr bruker av omsorgstjenester er godt over landsgjennomsnittet. Tilgangen på lege og fysioterapeut er noe under landsgjennomsnittet. Helsestasjons-/skolehelsetjenesten er og har vært har vært under landssnittet over siste tre år.

Psykatri / psykisk helsevern og rus

Tabell 25. Psykiatri og rusomsorg Hitra

Nøkkeltall	Hitra			KOSTR A-gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer (prosent)	4,6	2,7	50,3	8,7	13,9
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	8,6	8,5	8,9	6,5	4,9
Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	10,8	10,7	11,2	10,6	9,0
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	12,5	13	6,8	3,8	3,2

Hitra kommune har i 2017 og 2018 hatt lave driftsutgifter for tilbud til personer med ruslidelser. I 2019 er dette gått dramatisk opp. Hvorvidt dette har sammenheng med kommunens satsning på videreutdanning i psykiatri og rus eller om det har andre forklaringer, er ukjent for revisor. Kommunen ligger over landsgjennomsnittet ift kompetanse innen psykisk helse og rus.

Tabell 26. Psykiatri og rusomsorg Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			KOSTR A-gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer (prosent)	0,0	0,0	0,0	1,1	13,9
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	0,0	0,0	0,0	9,3	4,9
Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	0,0	0,0	0,0	14,0	9,0
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	0,0	0,0	10,3	5,3	3,2

Snillfjord kommune oppgir for 2019 at de har dobbelt så mange årsverk med personer med videreutdanning innen rusfeltet enn landet for øvrig. Ut over dette er det ikke oppgitt at de har driftsutgifter til rus eller psykisk helse.

Funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede

Hitra kommune har hatt en økning i antall innbyggere med psykisk utviklingshemming siste årene. Flere nye brukere i handlingsplanperioden vil utfordre Hitra kommune både på kompetanse og kapasitet. Det er ikke lagt inn nye stillinger i handlingsplanperioden for å møte økning i antall brukere. Aktivitetstilbudet er redusert i 2019. Rådmannen har også signalisert økonomiske utfordringer knyttet til refusjoner for ressurskrevende brukere gjennom skjerpede krav/kriterier.

Lege/ legevakt/ psykolog/ helsestasjon

Økonomi og handlingsplan viser til at legedekningen er styrket med 1 fastlegehjemmel og tilhørende hjelpepersonell. Styrkingen vil gjøre tjenesten mindre sårbar, sikre ivaretagelse av vaktansvar og kommunale legeoppgaver samt håndtere økning i innbyggertall i ny kommune fra og med 2020. Flere leger skal ut i spesialisering i perioder i løpet av året. Ordningen med turnuslege videreføres. Hitra og Frøya samarbeider om legevakt fra kl 15.30 til 20.00 på hverdager, og kommunen deltar i legevaktsamarbeid i orkdalsregionen på kveld/natt/helg.

Helsestasjonen har blitt tildelt prosjektmidler til styrking av skolehelsetjenesten, dette blir et prioritert område sammen med oppvekst. En ansatt er i videreutdanning til helsesykepleier. Barne- og familieveileder (psykisk helse barn/unge) og ledig stilling kommunepsykolog vil bli organisert under tjenesten i påvente av ny enhet barn/unge.

4.2.4 Teknisk drift

Figur 7 oppsummer risikovurderingene innenfor teknisk drift. Under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 6. Risikovurdering teknisk

Planarbeid

Hitra kommune har en kommuneplan som er gjeldende for perioden 2014 – 2024. Ved kommunesammenslåing aktualiseres et større planarbeid, eksempelvis arbeid med kommuneplanens samfunnsdel. Det vil også oppstå et behov for avstemming av de føringer som ligger i kommuneplanens arealdel, ved at kommunens areal øker. Revisor er ikke kjent med at kommunen har igangsatt større arbeid med kommuneplan.

Byggesak

Tabell 27. Byggesak Hitra

Nøkkeltall	Hitra			KOSTR A-gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	153	130	170	1594	68029
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	7	11	12	16	18
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	16	49	2	24	33
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	10	48	25	12	17

Hitra kommune har et økende omfang av byggesøknader. For saker med tre ukers frist synes kommunen å ha en saksbehandlingstid som er innenfor regelverket. Kommunen har varierende saksbehandlingstid for saker med 12 ukers frist. Kommunen har en til dels mye høyere andel innvilgede dispensasjoner enn andre kommuner.

Tabell 28. Byggesak Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			KOSTR A-gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	91	81	128	1594	68029
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	16	21	24	16	18
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	48	31	..	24	33
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	14	43	28	12	17

Snillfjord kommune har også et økende omfang av byggesøknader. For saker med tre ukers frist synes kommunen å ha en saksbehandlingstid i strid med regelverket. Kommunen har lengre saksbehandlingstid enn kostragruppen og landet for saker med 12 ukers frist. Det er ikke oppgitt gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 2019 for disse sakene, men vi ser at kommunen strever med å overholde 3 ukersfristen det samme året. Kommunen har flere innvilgede dispensasjoner enn andre kommuner.

Eiendomsforvaltningen

Tabell 29. Eiendomsforvaltning Hitra

Nøkkeltall	Hitra			Kostragr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	9,6	9,6	9,9	10,4	9,00
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	6,58	6,54	6,24	7,05	4,91
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	486	519	579	721	600
Formålsbygg areal totalt (m2)	30573	30711	29459		

Hitra kommune har driftsutgifter til eiendomsforvaltning på omtrent samme nivå som sammenlignbare kommuner og landet. Kommunen har høyere gjennomsnittlig areal formålsbygg enn landet for øvrig, men lavere enn sammenlignbare kommuner. Vedlikeholdskostnadene er økende, men ligger fortsatt under nivået i kostragruppen og landet.

Tabell 30. Eiendomsforvaltning Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			Kostragr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	10,70	.	9,30	9,20	9,00
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	8,95	.	9,12	7,62	4,91
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	552	.	630	614	600
Formålsbygg areal totalt	8829		8829		

Snillfjord kommune har driftsutgifter til eiendomsforvaltning på omtrent samme nivå som sammenlignbare kommuner. Kommunen har høyere gjennomsnittlig areal formålsbygg enn kostragruppen og landet for øvrig. Vedlikeholdskostnadene synes å ligge på noenlunde samme nivå som i sammenlignbare kommuner

Vann og avløp

Tabell 31. Vann og avløp Hitra

Nøkkeltall	Hitra			Kostra- gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl, mva,	4086	3791	3791	3722	3739
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,33	0	1,34	..	0,65
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	17,3	14,7	14,6	..	29,8
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl, mva,	3512	3512	3400	3908	4142
Andel fornyet kommunalt spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	3,04	..	..	..	0,64
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent)	18,8	18,8	..	..	..

Vi ser at vann og avløpsgebyrene er redusert noe de to siste årene, men revisor har merket seg en varslet økning i gebyrene for 2020. For vanngbyret ligger Hitra litt over landsgjennomsnittet, mens for avløp ligger kommunen godt under landet for øvrig. Kommunen synes å ha investert betydelig i vannforsyning i 2019. Rådmannen har signalisert at behovet for økt fokus på avløpsområdet i Hitra kommune er helt nødvendig. Oppgavene i forhold til opprydding på avløpsområdet i forhold til lokal forurensning og drift i årene fremover vil øke. Behovet for økt fagkompetansen på området er til stede.

Tabell 32. Vann og avløp Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			Kostra- gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl, mva,	3908	4885	4885	4583	3739
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,94	2,27	..	..	0,65
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	27	27,6	..	..	29,8
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl, mva,	2856	2856	2912	4218	4142
Andel fornyet kommunalt spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	..	5,93	2,97	..	0,64
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent)	100	100	..	..	..

Vi ser at vanngbyret for Snillfjord har økt vesentlig siste tre år, og at dette er noe høyere enn for sammenlignbare kommuner, og vesentlig høyere enn landet for øvrig. Det er vanskelig å si noe entydig om Snillfjord sin satsing på fornyelse av vannledningsnettet, da de for 2019 ikke har rapportert tall til Kostra. Tallene for 2017 og 2018 tyder på at kommunen har satset

betydelig på dette, og at dette speiles i økningen i gebyret. Omfanget av brudd/lekkasjer har vært stabilt og omtrent på nivå med landet forøvrig. Årsgebyr for avløpstjenesten er vesentlig lavere enn for kostragruppen og landet for øvrig. I Snillfjord kan det synes som alle innbyggere er tilknyttet avløpsanlegg hvor rensekrav er oppfylt.

Renovasjon

Begge de gamle kommunene får utført renovasjonstjenester gjennom det interkommunale selskapet ReMidt IKS (tidl Hamos IKS). Vi ser av tabellene under at dette gir lik gebyrbelastning for innbyggerne i regionen, og at gebyrene er lavere enn for landet for øvrig. Det ble i 2016 gjennomført en selskapskontroll med Hamos.

Tabell 33. Renovasjon Hitra

Nøkkeltall	Hitra			KOSTRA -gr 3	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl, mva, (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2553	2750	2750	2759	2851
Andel levert til materialgjenvinning inkl, biologisk behandling (prosent)	30,8	30,5	29,6	..	..

Tabell 34. Renovasjon Snillfjord

Nøkkeltall	Snillfjord			KOSTRA -gr 5	Landet uten Oslo
	2017	2018	2019	2019	2019
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl, mva, (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2450	2750	2750	3267	2851
Andel levert til materialgjenvinning inkl, biologisk behandling (prosent)	30,8	30,5	29,7	..	..

Brann- og redningstjenester

I Økonomi- og handlingsplan står det at brannvesenets oppgaver er regulert gjennom Lov om brannvern, som blant annet inneholder krav om godkjent brannordning for den enkelte kommune. Godkjent brannordning for Hitra viser en dimensjonering på 1,0 årsverk ut over utrykningsmannskapene for å sikre at oppgaver etter loven gjennomføres på en tilfredsstillende måte. I tillegg har kommunen etablert felles feiervesen med Frøya kommune gjennom Sør-Fosen Interkommunale feiervesen og forebyggende brannvern med totalt to årsverk faglærte feiere. Det arbeides fortsatt med utredning av felles brann- og feiervesen i Øyregionen. Fra 01.01.2020 vil Hitra kommune også få ansvaret for drift av Sunde brannstasjon medfølgende 8 mannskaper. Revisor vil bemerke at dette er en viktig tjeneste,

både forebyggende og i beredskap. Tjenesten selv uttrykker at nødnettets ikke er tilfredsstillende.

Næring

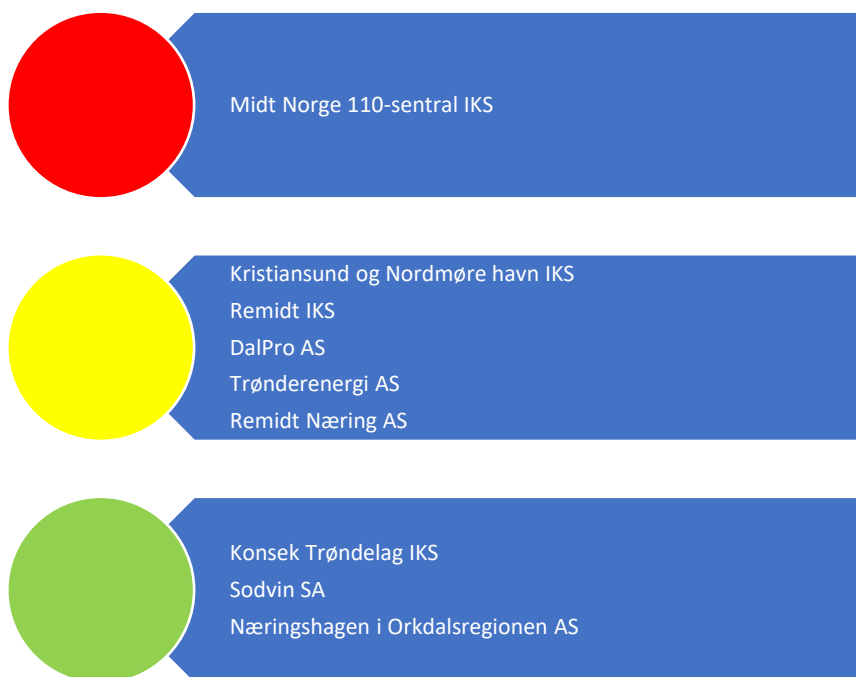
Hovedfokus for kommunens næringsarbeid vil fortsatt være tilrettelegging av industriområder med opparbeidet infrastruktur for videresalg og næringsetablering. Det reklameres for områdene, avtaler fremforhandles og fremmes for politisk behandling.

Miljø og klima

Hitra kommune har hatt egen kommunedelplan for energi og klima i perioden 2010-2020. Med utløp av plan og kommunesammenslåing vil det være naturlig å drøfte planbehovet på dette området opp mot nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene. Revisor er kjent med at det arbeides for å utvikle et eget klimaregnskap for Hitra kommune.

4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER

I figur 7 er risikovurderingene knyttet til kommune sine eierinteresser oppsummert og grunnlaget for vurderingene er nærmere vurdert i fortsettelsen.

Figur 7. Risikovurdering eierskap

Under presenteres nye Hitra kommunes eierskap i interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Revisor tar forbehold mht riktigheten av eierandeler og innskudd/balanseførte verdier, da eiersituasjonen har endret seg for flere selskap som følge av kommunesammenslåinger. Flere selskap har også nye selskapsavtaler og har vært gjenstand for omorganiseringer/fusjoner.

Tabell 35. Eierandeler i IKS og SA

Selskap	Innskudd/bal.verd	Eierandel (%)
Konsek Trøndelag IKS	25 000,00	1,00
Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS	1,00	2,18
Midt Norge 110-sentral IKS	1,00	1,50
Revisjon Midt-Norge SA	60 000,00	1,64
Agdenes regnskap SA	500,00	
Kristiansund og Nordmøre havn IKS	0	6
Remidt IKS	0	3,9
Sodvin SA		

Tabell 36. Eierandeler i AS/ASA

	Innskudd/bal.verd	Aksjer/andel	Eierandel (%)
DalPro AS	4476000		51
Kommunekraft AS	1 000,00	1	0,31
Midt-Norsk Fergeallianse AS	20000		14,29
Museene i Sør-Trøndelag AS	23780		4,16
Norske Skogindustrier ASA		2022	
Næringshagen i Orkdalsregionen AS	10 500,00	100	0,90
Oi - Trøndersk Mat og Drikke AS	10000		4,6
Remidt Næring AS	13409490		8,21
Tjeldbergodden Utvikling AS	225000		3,6
Torghatten ASA	9 744,00	87	
Trøndelag Reiseliv AS	638,97		0,04
Trønderenergi AS	5 071 000,00	135000	3,62

4.3.1 Eierskapskontroll

Nye Hitra kommune har ikke utarbeidet eierskapsmelding for det samlede eierskapet etter sammenslåing av de to kommunene. KS anbefaler at eierskapsmeldinger behandles årlig, mens ny kommunelov har et minstekrav på at eierskapsmeldinger skal behandles minst en gang i valgperioden. Det vil være viktig å påse at kommunestyret behandler slik eierskapsmelding, slik at man er klar over hva man eier og hvorfor man eier. Hitra kommune utarbeidet første gang slik eierskapsmelding i 2013, og som senere er revidert.

Ifølge KS bør Eierskapsmeldingen som et minimum inneholde en oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid, politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring, og juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene. Videre mener KS at den også bør ha en formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene, og selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv.

På generelt grunnlag er det ofte ordføreren som oppnevnes som eierrepresentant. I de tilfeller hvor andre enn ordfører oppnevnes som eierrepresentant, er det ekstra viktig å sikre god informasjonsutveksling mellom eierrepresentanten og resten av kommunestyret. Enkelte kommuner har etablert et rapportskjema for eierrepresentanter, hvor man fyller ut hvilket selskap man har vært i generalforsamling/representantskap for, hvilke saker som var til behandling og hvilke vedtak som ble fattet i viktige saker. Det kan også være krav om at skjemaet skal refereres i kommunestyret. Det er heller ikke uvanlig at det opprettes eierutvalg for å sikre tilstrekkelig involvering i saker knyttet til eierstyring.

Hitra og Snillfjord har i forrige periode samarbeidet om gjennomføring av selskapskontroll (eierskapskontroll + forvaltningsrevisjon i selskap) i Hamos forvaltning IKS (ReMidt IKS). I kontrollen av Hamos IKS ble det blant annet påpekt manglende eierskapsmeldinger i flere kommuner. Ved at dette er blitt lovpålagt og pt ikke behandlet i nye Hitra kommune, vil dette være et forhold å følge opp.

Revisor merker seg også at kommunens eierskap i IKS og SA gjennomgår endringer som følge av kommunesammenslåing, eksempelvis endrede eierandeler. Dette skjer både gjennom at kommuner slår seg sammen, men også påvirket av endrede eierstrukturer i selskapene. Det er derfor relevant å gjennomføre eierskapskontroller i selskap som i vesentlig grad er berørt av slike endringer, og se på hvorvidt dette er ivaretatt gjennom god eierstyring.

4.3.2 Forvaltningsrevisjon i selskaper

Selskaper som utfører tjenester for kommunene, og selskaper hvor kommunen har vesentlige økonomiske forpliktelser og interesser, vil generelt ha høyere vesentlighet enn selskaper hvor kommunen kun har et begrenset økonomisk ansvar. Revisor gjennomgår derfor noen utvalgte selskap som yter tjenester til kommunen eller hvor kommunen har en viss økonomisk interesse.

Konsek Trøndelag IKS har som formål å levere sekretariatstjenester for kontrollutvalg for deltakerne i tråd med gjeldende lov og forskrift. Selskapet er saksbehandler for 28 kontrollutvalg i Trøndelag, og yter ikke direkte brukerrettede tjenester i kommunen. Selskapet

utgjør en veldig begrenset økonomisk risiko for Hitra kommune. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon i selskapet. Selskapet vurderes til å ha liten risiko.

Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS er et selskap som leverer arkivtjenester for å hjelpe eierne med å oppfylle krav i arkivloven. Selskapet har mange eiere, og leverer en relativt viktig tjeneste for eierne sine. Det har ikke blitt gjennomført eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i selskapet tidligere, noe som øker revisors risikovurdering. Selskapet vurderes til å ha moderat risiko.

Midt-Norge 110-sentral IKS har som primæroppgaver å ta imot nødmeldinger, alarmere og kalle ut mannskaper, etablere samband og loggføre hendelser. Sentralen favner en lang rekke kommuner og brannvesen. Selskapet utfører kritiske tjenester for kommunen og vurderes å ha høy risiko.

Kristiansund og Nordmøre Havn IKS er opprettet for å ivareta og samordne den kommunale havnevirksomheten i samarbeidsområdet. Havneselskapet skal sammen med andre interesser bidra til et konkurransedyktig og kostnadseffektivt havnetilbud i regionen, og for tilrettelegging av infrastruktur som sikrer en best mulig forbindelse mellom sjø- og landtransporten. Havneselskapet skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som etter havne- og farvannsloven og annen lovgivning som gjelder havnesektoren, påhviler de samarbeidende kommunene. Selskapet har én eier 38 % eierandel (Kristiansund) og ni eiere med eierandeler på mellom 4 % og 9 %. Selskapet har vært gjenstand for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i 2020, noe som må vurderes som et risikoreduserende tiltak. Selskapet yter allikevel viktige infrastrukturtenester til kommunen, det kan ta noe tid før tiltak er implementert i tråd med revisors anbefalinger fra forvaltningsrevisjon, og vurderes på bakgrunn av dette til middels risiko.

Remidt IKS har som formål å på vegne av eierkommunene og i henhold til delegert myndighet å utføre den forvaltningsmyndighet og de oppgaver som eierkommuner har i tilknytning til innsamling, transport, behandling og omsetning av avfall/slam og alt som naturlig hører med til dette i eierkommunene, samt delta i eller etablere andre selskaper til utøvelse av virksomheten innenfor denne formålsangivelse. Selskapet yter direkte brukerrettede tjenester som er viktige for innbyggerne i kommunen, og kommunen hefter for selskapets økonomiske forpliktelser. Selskapet er en sammenslutning av Hamos, Envina og NIR, og fusjon er gjennomført i 2019. To av selskapene har vært gjenstand for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i forrige periode. Med bakgrunn i organisatoriske endringer og betydningen av gode tjenester for innbyggerne, er revisors vurdering av risiko satt til moderat.

Revisjon Midt-Norge SA har som formål å utføre revisjon av de kommuner og fylkeskommuner som har medlemskap i foretaket, i tråd med den til enhver tid gjeldende kommunelov. Foretaket skal fremme medlemmenes økonomiske interesser gjennom deres deltakelse i virksomheten. Foretaket forplikter seg til å dekke medlemmenes behov for revisjonstjenester, og medlemmene forplikter seg til å kjøpe hoveddelen av sine revisjonstjenester fra samvirkeforetaket. Selskapet yter ikke brukerrettede tjenester i kommunen, og kommunen hefter økonomisk kun for andelsinnskuddet. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon i selskapet³.

Sodvin SA har som formål å være en lokalt forankret og tilgjengelig eier av datterselskaper og tilknyttede selskaper som leverer kvalitet til konkurransedyktige betingelser. Konsernet skal gjennom eierinteresser og styrerepresentasjon sikre innflytelse i et selskap som til lavest mulig og økonomisk forsvarlig pris, distribuerer energi til morselskapets medlemmer i konsesjonsområdet. Selskapet er eier av flere ulike aksjeselskaper innen strømproduksjon, teknologi, eiendom og økonomi. Hitra kommunes eierskap vurderes til lav risiko.

TrønderEnergi AS eies av flere kommuner i Sør-Trøndelag. Selskapet arbeider for å skape verdier gjennom miljøvennlig produksjon og energirelaterte tjenester til det beste for regionen. På grunn av flere kommunesammenslåinger fra 2020 er det endringer i eiersammensetningen i selskapet, og revisor vurderer på bakgrunn av dette selskapet til å ha moderat risiko. Det ble gjennomført en selskapskontroll i Trønderenergi i 2014, og det kan derfor være aktuelt med en ny gjennomgang. Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet i samarbeid med flere av eierkommunene kan være en aktuell løsning, da det er mange små eiere i selskapet.

Næringshagen i Orkdalsregionen AS er et innovasjons- og utviklingselskap som arbeider for vekst og nyskaping i næringslivet i Orkdalsregionen. Selskapet yter ikke brukerrettede tjenester, men har utadrettet virksomhet i form av rådgivning. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon i selskapet. Revisor vurderer risiko til lav.

ReMidt Næring AS sitt formål er næringsutvikling knyttet til miljø- og gjenvinningsområdet, herunder oppkjøp av selskaper, eie aksjer i andre selskaper, fast eiendom og hva dermed naturlig står i forbindelse. I aksjeeieravtalen vises det til at man gjennom å skille ut næringsaktiviteten fra de lovpålagte oppgavene i et eget aksjeselskap, kan eierne rendyrke næringsutviklingen knyttet til miljø- og gjenvinningssektoren. Selskapet skal være aktivt og kunne tilby sine kunder et bredt spekter av tjenester innen avfallshåndtering. Formålet for eierkommunene og ReMidt IKS er økonomisk utbytte fra virksomheten ReMidt næring AS.

---

³ Revisor har ikke vurdert risiko mht Revisjon Midt-Norge SA

Tilsvarende ReMidt IKS er selskapet nyopprettet, og består av en fusjon av flere lignende selskaper fra de tidligere selskapenes områder. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon i selskapet. Revisor vurderer risiko til moderat med bakgrunn i usikkerhet knyttet til å oppnå formålet med selskapet.

DalPro AS skal drive kvalifisering gjennom fremstilling av produkter med høy kvalitet og handel for å kunne tilby realistisk og utviklende arbeidstrening til mennesker som har uavklart arbeidstilknytning. Hensikten er å bidra til at deltakerne kan bli i stand til å forsørge seg selv ved eget arbeid. For personer som har varig uføretrygd kan bedriften tilby opplæring og tilsetting i varig tilrettelagt arbeid i DalPro AS produksjonsavdelinger eller bistand til tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv. Bedriften yter i samarbeid med NAV viktige tjenester for innbyggere som står i fare for å miste tilknytning til arbeidslivet. Selskapet var gjenstand for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i 2012, hvor det eneste som ble påpekt var manglende eierskapsmelding (eierskapskontroll). Selskapet framstår som solid, men har svakere økonomisk resultatutvikling. Revisor vurderer risiko til moderat med bakgrunn i selskapets formål og økonomisk utvikling.

KILDER

Økonomi- og handlingsplan Hitra kommune 2020-2023

Møteinnkallinger og protokoller Hitra kommunestyre 2020-

ssb.no/kostra

Årsrapporter 2018

Proff.no

Purehelp.no

VEDLEGG 1 METODE

Datagrunnlag

Kommunale dokumenter

Årsmelding siste år

Budsjettdokument

Kommuneplanens samfunnsdel

Tilstandsrapport for skolene

Ansatte/bruker undersøkelser

Statistikk

Det er hentet inn statistikk fra SSB basert på kommunene sin rapportering til KOSTRA. Bruken av KOSTRA tall sikrer et likt grunnlag fra år til år og mellom kommuner. Dette forutsetter riktig rapportering fra kommunene. På noen variabler kan tallene avvike mellom KOSTRA og kommunenes egne tall. Dette kan skyldes at beregningsgrunnlaget kan være noe annerledes. De tallene som presenteres er hentet fra SSB sin KOSTRA-statistikk uten at det er gått nærmere inn på beregningene.

Eksterne dokumenter

Eksterne dokumenter omfatter eksempelvis beskrivelser av generelle risikoområder for kommunene, tilsynsrapporter og medieoppslag.

Vurderinger

Vurdering av risiko- og vesentlighet

Basert på de innsamlede data gjøres det vurderinger på ulike tjenesteområder, økonomi og kommunale driftsområdet. Vurderingene baserer seg på en vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer og hvilken konsekvens det gir. I vurderingene benyttes en skala fra en til fem, og risiko beregnes som sannsynlighet X konsekvens. Tabell 17 gir en nærmere forklaring på bruk av skalaen for sannsynlighet og tabell 18 forklarer bruken av skalaen for konsekvens.

1. Vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer:

- Kompleksitet på området (iboende risiko)

- Risikoreduserende tiltak på området fra kommunen eller andre kontrollorgan vurderes ut fra hvor stort fokus det er på området / tjenesten.

2. Vurdering av mulig konsekvens (alvorlighetsgrad) hvis et forhold inntreffer:

- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for innbyggerne. Hvor mange blir berørt og hvor alvorlige er konsekvensene.
- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for kommunen som organisasjon. Konsekvensene kan være relatert til økonomi, omdømme eller eksterne rammebetingelser.

Tabell 37. Beskrivelse av sannsynlighet

Skala	Sannsynlighet i % for at forholdet inntreffer	Valideringsord	Beskrivelse
1	< 10 %	Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
2	10-40 %	Mindre sannsynlig	Tvilsomt
3	40-60 %	Sannsynlig	Det er indikasjoner på
4	60-90 %	Meget sannsynlig	Vi tror at
5	>90 %	Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

Tabell 38. Beskrivelse av konsekvens

Skala	Valideringsord	Beskrivelse	Eksempel
1	Ubetydelig konsekvenser	Ufarlig	Mindre feil, eller overtredelse av internt regelverk som på kort sikt ikke vesentlig truer kommunens produktivitet, måloppnåelse eller tjenester til borgerne.
2	Mindre alvorlig konsekvenser	Farlig/lite alvorlig	Mangelfull forvaltning der konsekvensene ikke nødvendigvis er alvorlige. Dette kan gjelde feil og mangler som har økonomiske konsekvenser, mindre overtredelse av internt regelverk og lov, eller saker som er tatt opp tidligere og som fortsatt ikke er rettet opp.
3	Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig	Kun til dels alvorlige konsekvenser, men gjelder saker med prinsipiell eller stor betydning. Misligheter og lovbrudd
4	Meget alvorlige konsekvenser	Meget kritisk	Meget alvorlige brudd på lov eller reglement, eller andre feil og mangler der summen av dette

		Meget alvorlig	er så stor at dette må ansees som alvorlig i seg selv. Svindel og lovbrudd med konsekvenser
5	Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt Svært alvorlig	Fare for liv og helse Korrupsjon og lovbrudd med store konsekvenser

Risiko- og vesentlighetsvurderingen graderes slik at verdiene en til seks angir lav eller akseptabel risiko, verdiene sju til ti har middels risiko og kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon og 11-25 er høy og ikke akseptabel risiko og bør være aktuell for forvaltningsrevisjon. Risikovurderingene plasseres da i en figur, eksempelvis figur 8, hvor akseptabel risiko er grønn, middels risiko er gul og høy risiko er rød.

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ubetydelig konsekvenser	Mindre alvorlig konsekvenser	Alvorlige konsekvenser	Meget alvorlige konsekvenser	Svært alvorlige konsekvenser
Svært sannsynlig	5	10	15	20	25
Meget sannsynlig	4	8	12	16	20
Sannsynlig	3	6	9	12	15
Lite sannsynlig	2	4	6	8	10
Usannsynlig	1	2	3	4	5

Figur 8. Risikovurdering

Innen enkelte områder har vi valgt å fokusere på KOSTRA-tall og herunder kommunens ressursbruk vurdert opp mot sammenligningsgruppa i KOSTRA og landsgjennomsnittet, og sett på kommunens utvikling over år. Dersom kommunen innen et område synes å bruke mindre ressurser enn sammenlignbare kommuner, kan dette bety at kommunens tjenester ikke er i samsvar med lov og forskrifter eller kommunens egne vedtak. Dette kan i sin tur medføre at innbyggernes behov ikke fullt ut ivaretas. På den annen side kan nevnte forhold også

innebære at ressursene er bedre utnyttet i kommunen enn i sammenlignbare kommuner. Et sikrere svar på hva lavere ressursbruk reelt sett bunner i, vil kreve en grundigere gjennomgang av angjeldende områder.

Vurdering av metoden

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er ikke uttømmende for alle deler av kommunens virksomhet, men er overordnet med tanke å identifisere områder hvor det kan være relevant å gjennomføre forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vurderingene baseres generelle risikoer for kommune Norge, særtrekk ved den enkelte kommune og tilgjengelig informasjon om og fra kommunen som, men går ikke i detaljer på enkeltområder.

Hovedkontor: Brugata 2, 7715 Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no